

Grensoverschrijdend gedrag directeur en de rol van de leerkracht en directeur-bestuurder hierbij. De Commissie verklaart het onderdeel van de klacht dat gericht is tegen de directeur gegrond, voor zover hij tegenover (naam leerling) met fysiek ingrijpen grensoverschrijdend is geweest. De Commissie verklaart dit onderdeel ongegrond, voor zover daarmee wordt bedoeld op de rol van de directeur bij de warme overdracht van (naam leerling) naar de VO-school. De Commissie verklaart dit onderdeel van de klacht eveneens ongegrond, voor zover daarmee wordt betoogd dat het de directeur volledig heeft ontbroken aan de noodzakelijke professionaliteit.

De Commissie verklaart het onderdeel van de klacht tegen de leerkracht gegrond, voor zover dat inhoudt dat hij onduidelijkheid heeft laten bestaan over wat er aan afspraken was gemaakt en kon worden nageleefd.

Naar het oordeel van de Commissie is het optreden van directeur-bestuurder oplossingsgericht geweest, onder meer door het arrangeren van meerdere gesprekken. Het is niet gebleken dat hij daarbij onzorgvuldig te werk is gegaan. Wat uit deze procedure naar voren komt, leidt niet tot de gevolgtrekking dat ten onrechte is nagelaten disciplinair op te treden tegen de directeur. De gegronde klachten zijn daarvoor niet ernstig genoeg. Voor de bewering van klaagster dat er op (naam school) sprake is van een angstcultuur heeft de Commissie geen bevestiging kunnen vinden in het dossier of anderszins.

De klacht is gedeeltelijk gegrond.

Klachtnummer 2018/124

Naar aanleiding van de klacht van mevrouw *, wonende te (vestigingsplaats), klaagster, moeder van de minderjarige (naam leerling), ten tijde van het indienen van de klacht leerlinge van de basisschool (naam school), die door de Stichting X (het bevoegd gezag) in stand wordt gehouden,

tegen

de heer *, als leerkracht verbonden aan (naam school),
de heer *, directeur van (naam school), en
de heer *, directeur-bestuurder van het bevoegd gezag, allen verweerders,

heeft de Landelijke Klachtencommissie voor het Katholiek Onderwijs (de Commissie) het volgende advies uitgebracht aan het bevoegd gezag:

1. Het verloop van de procedure:

Het dossier bevat de volgende bescheiden:

- Het bericht van klaagster van 29 juni 2018
- Het door klaagster ingevulde vragenformulier van 1 juli 2018
- De brief van 21 augustus 2018 van de directeur-bestuurder, verweerder, met als bijlagen de verweerschriften van de andere verweerders

Op 8 oktober 2018 heeft de mondelinge behandeling van de klacht plaatsgevonden. Klaagster was daar aanwezig, vergezeld door haar moeder mevrouw * en door mevrouw mr. E.J. Brouwer-

van Vliet, gemachtigde, en mevrouw*.
Verweerders waren eveneens ter zitting aanwezig.

2.1. Samenvatting van de klacht

De directeur heeft door zijn autoritair gedrag, zijn intimidatie en zijn gebruik van fysiek geweld bewerkstelligd dat (naam leerling) een onmogelijk laatste schooljaar heeft gehad. Afspraken die bemoeienis van de leerkracht met (naam leerling) moesten voorkomen, zijn niet nageleefd. De andere verweerders zijn tekortgeschoten in het corrigeren van de directeur. Men houdt elkaar de hand boven het hoofd.

2.2. De klacht

(naam leerling), geboren op 18 maart 2006, zat in het schooljaar 2017/2018 in groep 8 van (naam school). De directeur was toen haar groepsleerkracht. Vanaf het begin van het schooljaar waren er al problemen tussen (naam leerling) en de leerkracht. Zij heeft door het optreden van de directeur het gevoel gekregen dat zij niets waard is. Na 9 maanden is de situatie volledig geëscaleerd. (naam leerling) is volledig psychisch over haar toeren geraakt. Het optreden tegen (naam leerling) kenmerkte zich door meermalen tegen haar te schreeuwen, haar te kleineren en tot twee keer toe haar aan de arm meetrekken, waarvan zelfs één keer in aanwezigheid van klaagster. Klaagster heeft naar aanleiding van dat incident de leerkracht benaderd. Deze heeft daarvoor aan klaagster excuses aangeboden. Een en ander heeft geresulteerd in een contactverbod tussen (naam leerling) en de directeur.

De communicatie zou voortaan lopen via de leerkracht. Aan dit verbod heeft de directeur zich niet altijd gehouden. Omdat de directeur (naam leerling) als star en eigenwijs ervoer, is er op advies van (naam school) een pedagogisch onderzoek verricht. Daaruit is gebleken dat (naam leerling) een meisje is met een stoornis in het autistisch spectrum en een bovengemiddeld IQ. Ook is uit het onderzoek naar voren gekomen dat (naam leerling) behoefte heeft aan structuur. De uitslag van het onderzoek heeft de directeur niet tot andere inzichten gebracht. De situatie is zelfs dermate uit de hand gelopen dat vanaf 9 maart 2018 (naam leerling) twee weken bij de leerkracht op kantoor heeft gezeten. Daarna is zij in groep 7 geplaatst met de stof van groep 8. Het gevolg daarvan was dat (naam leerling) nergens meer bij hoorde. Zij mocht niet meer meedoen met de activiteiten van groep 8, behalve als de directeur er niet bij was. Zij mocht ook niet meedoen met de activiteiten van groep 7, omdat zij daarvan geen deel uitmaakte. Klaagster heeft ten einde raad de directeur-bestuurder van het bevoegd gezag, benaderd. Hoewel hij heeft toegegeven dat de directeur fouten heeft gemaakt weigerde hij disciplinaire maatregelen te treffen. Iedereen houdt elkaar de hand boven het hoofd. Met de schooldirecteur, de leerkracht was afgesproken dat de directeur niet de warme overdracht naar het voortgezet onderwijs zou regelen. Achter de rug van klaagster en de leerkracht om heeft de directeur toch contact gehad met de VO-school en informatie doorgegeven. Dat heeft erin geresulteerd dat de VO-school (naam leerling) tot de kerst voorwaardelijk heeft aangenomen. De excuses die de leerkracht later heeft aangeboden, hebben het vertrouwen van klaagster niet kunnen herstellen. Er zijn meer ouders die moeite hebben met de directeur. Door de angstcultuur die heerst op (naam school) durven zij geen actie te ondernemen. Eerdere klachten die het bestuur hebben bereikt, zijn in de doofpot gestopt.

3. De reactie van verweerders

Verweerders hebben ieder voor zich gereageerd op de klacht. De reacties worden hieronder afzonderlijk weergegeven:

De directeur:

De kern van het conflict is dat klaagster vanaf het begin van het schooljaar geen vertrouwen heeft gehad in verweerder. Daardoor is het niet mogelijk gebleken gezamenlijk in het belang van (naam leerling) te werken. Klaagster legde alle verantwoordelijkheid voor wat er fout ging bij verweerder. Dat heeft gezagsondermijnend gewerkt.

(naam leerling) kreeg van klaagster de instructie dat ze niet meer hoefde te luisteren naar verweerder. Verweerder heeft (naam leerling) enkele keren met stemverheffing corrigerend toegesproken. Dat is iets anders dan schreeuwen. Er zijn handelingen verricht die niet professioneel waren, zoals het beetpakken van (naam leerling) in aanwezigheid van klaagster. Voor dat laatste heeft verweerder in aanwezigheid van de directeur zijn excuses aangeboden. Verweerder betreurt het dat het pedagogisch onderzoek pas heeft plaatsgevonden toen (naam leerling) in groep 8 zat. Een onderzoek in een eerder stadium had moeilijkheden kunnen voorkomen. Op een dergelijk onderzoek is destijds door de school ook al aangedrongen bij klaagster.

Leerkrachten die (naam leerling) de afgelopen jaren in de groep hebben gehad, hebben ook melding gemaakt van gedragsproblemen die zij bij (naam leerling) ervoeren.

Na een incident tussen verweerder en (naam leerling) in aanwezigheid van klaagster is besloten dat zij niet langer bij hem in de groep zou zitten. Er zijn daarvoor allerlei afspraken gemaakt. Niet alle afspraken zijn in de ogen van klaagster even goed nagekomen door (naam school).

De warme overdracht naar de VO-school is in het geval van (naam leerling) gegaan zoals te doen gebruikelijk. De eigen leerkracht van de desbetreffende leerling is met die taak belast.

Verweerder was er niet van op de hoogte dat hij over (naam leerling) geen contact mocht hebben met de VO-school. Dat het aannemen van (naam leerling) door de VO-school onder voorwaarden is gebeurd, vloeit niet zonder meer voort uit uitlatingen van verweerder. Bij iedere leerling met een zorgprofiel zoals (naam leerling) heeft, worden bij de toelating voorwaarden gesteld.

De leerkracht:

(naam leerling) is in augustus 2014 na een verhuizing in groep 5 van (naam school) gekomen. Er zijn in de jaren dat (naam leerling) op (naam school) zat verschillende op haar gerichte hulplannen uitgevoerd. Er is, voordat (naam leerling) bij de directeur in de groep zat, bij klaagster op aangedrongen dat er een pedagogisch onderzoek zou worden verricht. De school zou dan aan de hand van de resultaten van het onderzoek beter in staat gesteld worden (naam leerling) te begeleiden.

In september 2017 bleek dat het tussen de directeur en (naam leerling) moeizaam ging. De school ervoer een minder aanstuurbaar gedrag van (naam leerling) dan de jaren daarvoor.

Op 20 november 2017 escaleerde de situatie. Een ontdane moeder van (naam leerling) en een boze directeur kwamen toen naar de kamer van verweerder, nadat (naam leerling) de klas uit was gerend. Klaagster en de leerkracht hadden een woordenwisseling over wie tijdens schooltijd de baas was over (naam leerling). De leerkracht heeft zijn excuses aangeboden. Die zijn door klaagster aanvaard. Daags daarop heeft klaagster verklaard dat zij niet meer met de directeur alleen wilde praten. Toegezegd is toen, dat verweerder bij de gesprekken over (naam leerling) aanwezig zou zijn. Er is in hetzelfde schooljaar op verzoek van de school een pedagogisch onderzoek gehouden bij (naam leerling). Uit dat onderzoek is gebleken dat er bij (naam leerling) sprake is van een behoorlijke vorm van autisme

De school heeft naar aanleiding van het onderzoek hulp aangevraagd bij het samenwerkingsverband. Op 9 maart 2018 ging het helemaal mis tussen de directeur en (naam leerling). Zij wilde na afloop van de schooldag haar schoolspullen niet opruimen. De directeur heeft toen klaagster, die hij op het schoolplein zag staan, aangesproken op het gedrag van (naam leerling), dat in weerwil van het contactverbod. Die avond heeft verweerder een gesprek gehad met klaagster en haar partner. Die drongen bij verweerder aan op disciplinaire maatregelen tegen de directeur. Na raadpleging van de directeur-bestuurder, is (naam leerling) buiten de

groep van de directeur geplaatst. Zij heeft veertien dagen op de kamer van verweerder zitten werken. Daarna is zij met de stof van groep 8 bij groep 7 geplaatst. De communicatie met klaagster zou gevoerd worden door de leerkracht van groep 7.

Zoveel mogelijk is getracht aan klaagster tegemoet te komen in de laatste maanden van haar basisschooltijd. Zo is een klassenfoto gemaakt zonder de directeur erop.

Door een intern misverstand heeft in afwijking van de met klaagster gemaakte afspraak de directeur toch de warme overdracht van (naam leerling) naar de VO-school gedaan. Dat er bij die school twijfels zijn gerezen, is niet toe te schrijven aan de informatie van de directeur. Klaagster heeft ook zelf informatie verstrekt aan die school.

Helaas zijn niet alle afspraken die (naam leerling) aangingen schriftelijk vastgelegd.

Directeur-bestuurder:

Er is zoveel mogelijk gepoogd om aan de wensen van klaagster tegemoet te komen.

Voor zover de klacht betrekking heeft op wensen ten aanzien van de verhouding tussen werkgever en werknemer, zullen daarover geen mededelingen worden gedaan teneinde de vertrouwelijkheid van die relatie niet te schenden. Er is geen reden om de disciplinaire maatregelen te treffen tegen de directeur die klaagster wenst. Van een angstcultuur die op (naam school) zou heersen is geen sprake. Er zijn geen signalen in die richting bekend.

De wijze waarop klaagster steun van andere ouders heeft willen mobiliseren heeft polariserend gewerkt.

4. Het oordeel van de Commissie

Ten aanzien van de directeur:

Voor de Commissie is duidelijk geworden dat de directeur ondanks zijn lange staat van dienst grote moeite had met het gedrag van (naam leerling) in de groep. Zijn reacties op (naam leerling)'s gedragingen en op de interventies van klaagster waren niet altijd even professioneel. De directeur heeft toegegeven dat hij op bepaalde momenten onjuist heeft gehandeld, waaronder het beetpakken van (naam leerling) en het uitvaren tegen klaagster. Daarvoor heeft hij klaagster zijn excuses aangeboden. Klaagster heeft door haar opstelling het er niet gemakkelijker voor de directeur op gemaakt. Vanaf de start in groep 8 had zij geen vertrouwen in de directeur als leraar. Aannemelijk is dat haar gebrek aan vertrouwen mede het gedrag van (naam leerling) in de klas heeft bepaald.

De directeur heeft de warme overdracht naar de VO-school tegen de gemaakte afspraak in gedaan. Of hem daarvan een verwijt kan worden gemaakt is onduidelijk. De afspraak is niet vastgelegd. Uit uitspraken van de verweerders kan worden opgemaakt dat de directeur niet op de hoogte was van die afspraak.

(naam leerling) heeft de laatste maanden van haar schooltijd in haar beleving een nare tijd gehad en zich erg buitengesloten gevoeld, hetgeen te betreuren valt. Dat dit uitsluitend en rechtstreeks een gevolg is geweest van de tekortschietende professionaliteit van de directeur kan niet worden vastgesteld. (naam leerling)'s gedrag en de interventies van klaagster hebben polariserend gewerkt.

De Commissie verklaart het onderdeel van de klacht dat gericht is tegen de directeur gegrond, voor zover hij tegenover (naam leerling) met fysiek ingrijpen grensoverschrijdend is geweest.

De Commissie verklaart dit onderdeel ongegrond, voor zover daarmee wordt gedoeld op de rol van de directeur bij de warme overdracht van (naam leerling) naar de VO-school.

De Commissie verklaart dit onderdeel van de klacht eveneens ongegrond, voor zover daarmee wordt betoogd dat het de directeur volledig heeft ontbroken aan de noodzakelijke professionaliteit.

Ten aanzien van de leerkracht:

De Commissie stelt vast dat de leerkracht zich met oprechte bedoelingen heeft ingezet om aan de gespannen verhouding een einde te maken.

De leerkracht is er niet altijd in geslaagd om de gemaakte afspraken eenduidig onder de aandacht van betrokkenen te brengen. Zo was de directeur niet op de hoogte van het verbod tot het doen van de warme overdracht van (naam leerling). Naar het oordeel van de Commissie had het op de weg van de leerkracht gelegen om de belangrijkste afspraken op papier vast te leggen, en de (te) hoge verwachtingen van klaagster te temperen. Ten onrechte is dit niet altijd gebeurd. Het contactverbod dat de directeur is opgelegd bleek op deze relatief kleine school niet goed uitvoerbaar.

De Commissie verklaart het onderdeel van de klacht tegen de leerkracht gegrond, voor zover dat inhoudt dat hij onduidelijkheid heeft laten bestaan over wat er aan afspraken was gemaakt en kon worden nageleefd.

De Commissie verklaart voor het overige dit onderdeel van de klacht ongegrond.

Ten aanzien van directeur-bestuurder:

Naar het oordeel van de Commissie is het optreden van directeur-bestuurder oplossingsgericht geweest, onder meer door het arrangeren van meerdere gesprekken. Het is niet gebleken dat hij daarbij onzorgvuldig te werk is gegaan. Wat uit deze procedure naar voren komt, leidt niet tot de gevolgtrekking dat ten onrechte is nagelaten disciplinair op te treden tegen de directeur. De gegronde klachten zijn daarvoor niet ernstig genoeg. Voor de bewering van klaagster dat er op (naam school) sprake is van een angstcultuur heeft de Commissie geen bevestiging kunnen vinden in het dossier of anderszins.

De Commissie verklaart het onderdeel van de klacht dat gericht is tegen directeur-bestuurder ongegrond.

5. Aanbeveling

De Commissie beveelt het bevoegd gezag aan dat zij erop toeziet dat afspraken over ingrijpende maatregelen op haar scholen zoals een contactverbod of afspraak over wie de warme overdracht doet ondubbelzinnig worden medegedeeld aan de direct betrokkenen, schriftelijk worden vastgelegd en consequent worden nageleefd.

Aldus uitgebracht op 8 oktober 2018 door de Klachtencommissie voor het Katholiek Onderwijs,

mevrouw mr. M.W. van der Veen, voorzitter,
mevrouw drs. mr. A. Kortmann-Huysmans, lid,
de heer H.A.H. Montanus, lid,

in tegenwoordigheid van de heer mr. H. Nentjes, secretaris.